

*trên tất cả đỉnh cao
là lặng im*

Tác giả giữ bản quyền.

Thư quán **Hương Tích** được ủy quyền tái bản và phát hành tại Việt Nam.

PHẠM CÔNG THIÊN

TRÊN
TẤT CẢ
ĐỈNH CAO
LÀ
LẶNG IM

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA SÀI GÒN

Lời mở đầu

... Một đêm, tôi nằm chiêm bao thấy Goethe hiện về, bảo tôi hãy nhớ lại câu thơ ngắn của ông và gợi ý gián tiếp cho nhan đề tập thơ này:

Ueber allen Gipfeln

Ist Ruh

(Trên Tất Cả Những Đỉnh Cao
Là Bình Yên)

Một ngày xa xưa nào đó trong trí nhớ loài người, Goethe đã viết câu trên nơi khung cửa sổ túp lều gỗ vùng núi cao Kickelhahn ở Ilmenau vào một buổi chiều ngày 6 tháng 9 năm 1780; trên năm chục năm sau, trở về thăm lại chốn cũ, tình cờ Goethe nhìn thấy lại những câu thơ mình đã viết bằng bút chì nơi khung cửa ấy, dù trên nửa thế kỷ đã trôi qua và đã xóa đi mất tất cả mọi sự. Ngày 4 tháng 9 năm ấy, năm 1831, viết thư cho Zelter sau lần thăm chốn xưa, Goethe đã ghi nhận đôi lời hàm súc:

*“sau bao nhiêu năm mình mới trông thấy:
những gì vẫn còn lại và những gì bị xóa
mất”*

Tôi đã bỏ quên đâu mất rất nhiều bài thơ của mình trên 35 năm lang thang lưu lạc khắp thế giới; tập thơ này chỉ còn lại những gì vẫn còn lại với sự Lặng Im hiu hắt nào đó trên cao...

Phạm Công Thiện
Long Beach California
Tháng 7 năm 2000

Thay lời dẫn

Anh đã ra đi từ đó, từ thời buổi hỗn mang. Trong từng khoảnh khắc sát na, từng quãng liên tục vi tế của hạt bụi, anh từ chối chính mình. Khi mọi người ca tụng anh như một thiên tài, anh vất bỏ thân tượng để đi như một tên lãng tử vô lại. Khi người đời khinh miệt, khi những người thân yêu thù ghét, căm hận, anh đốt lửa soi đường độc hành bằng ánh sao Mai lẻ loi.

Đã đi thì đã đi rồi.

Bước chân thoạt chớm khởi hành ấy đã vấp phải âm vang địa chấn của Long Thọ:

gataṃ na gamyate tāvad

agataṃ naiva gamyate/ MK. ii. 1a

Có gì trong những bước đi, và còn gì trong những bước đi? Chỉ một khoảng ngắn cần vượt qua, khoảng ngắn được đo bằng chính tự ngã của ta. Anh nhảy qua hố thăm. Hố thăm như là, vì chính là, ý hướng tính của ta phóng xuất ra đó; bóng tối của thời gian tích tụ ảo ảnh ngông cuồng của tuổi trẻ. Anh nhảy qua hố thăm, nhảy qua cái bóng của chính mình. Những bước nhảy vẽ thành chuỗi thất bại liên tục trong đời, trong dòng tương tục vô hạn của thời gian, lan tràn qua biên độ vô biên của thế giới:

Đã đi mất hẳn đi rồi

*Hạ phương tịch mịch trùng khơi phong
kiều*

Cái đã đi, một cái gì đó vô nhân, vô ngã, đã đi qua trong tôi, trong người, trong đầu đó, hữu biên và vô biên, hữu hạn và vô hạn; cái đã đi ấy chưa hề được thực hiện, chưa hề được đi. Khoảnh khắc đột nhiên ngừng lại. Quá khứ biến mất. Cái đã đi, cái tôi nào đó đã đi, con đường nào đó đã được đi, ngày tháng nào đó đã trải đi; thời gian và thế gian ngưng tụ, ngưng đọng. Không quá khứ; phóng ảnh vị lai chợt dừng lại, như bị đẩy lùi lại sau, đẩy lui vào quá khứ, rồi biến mất. Câu chân ngôn xuất hiện:

Oṃ ga ga na: An ga nga nāṅg.
oṃ sarva-saṃskāra-pariśuddha
dharmate gagana samudgate svabhāva:

Hết thấy hiện tượng thấy đều thanh tịnh,
tự tánh xuất hiện trong hư không pháp
tánh!

Ồ, hư không! Hư không hủy diệt. Tìm
dấu chim bay trong hư không:

Có còn gì nữa mà thương.

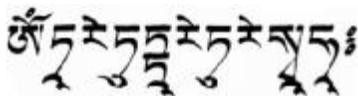
...

Sắt son tình cũ ...

Người anh yêu, một phương trời mất
dấu; như sợi lông thiên nga phát phơ
trong không gian rực lửa. Lửa soi sáng
trái tim, trong đó hiện hình Thiên nữ.
Thiên nữ chuyển thân thành Thánh mẫu
Bồ tát Cứu Độ Đa-la:

An Đa La tịch mịch hồng.

Oṃ tāre tuttāre ture svāhā

Những giọt nước mắt từ khóe mắt Đại Bi
của Bồ tát Quán Thế Âm rơi xuống; giọt
nước mắt hiện thân thành Thánh nữ Đa-
la. Ngài hiện thân sức mạnh để dẫn
người khốn khổ vượt qua khỏi những tai

họa hiêm nghèo. Tai họa bởi nước cuốn, bởi thú dữ, cũng như bởi sự phản bội của người tình. Bởi vì Tāra có nghĩa là Cứu độ.

Từng âm thanh mật ngôn như những ánh sao lấp lánh – bởi Tara cũng có nghĩa là Ngôi Sao, mờ nhạt nhưng có đủ uy lực để đưa người đến chỗ an toàn. Tara, hay Tāra, Mẹ của Đại Bi và Đại Trí, luôn nhìn xuống những đứa con ngu xuẩn, và yếu đuối, đang lang suốt cả đêm dài trên mặt đất hoang vu.

Bài thơ có năm đoạn, hay một thiên thơ có năm bài, đi theo nhịp bước chân của Bát-nhã: *gate – gate – paragate – parasāṅgate – svāhā!* Hoặc vô tình, hoặc cố ý, để cho cảm xúc từ những hoài vọng tiếc nuối quá khứ, đã đi và đã mất, diễn theo từng đợt sóng xô. Người lữ hành bước đi, từng con sóng của đại dương cuốn theo, xóa sạch từng dấu chân đi. Lưu lại trong khách ảo ảnh tiền thân, phảng phất mùi hương, và sắc màu quá khứ không phai nhạt.

*yathā māyā yathā svapno
gandharvanagaram yathā/
tathotpādas tathā sthānaṃ
tathā bhaṅga udāhṛtam // MK. vii. 35*

Như huyền tượng, như chiêm bao, như thành phố giữa hư không, cũng vậy, những gì xuất hiện, tồn tại, rồi hủy hoại.

Đã đi rồi đã đi chưa

Thượng phương lụa trắng đong đưa giữa trời.

Tuệ Sỹ.

Ārya Tārā

XANH

Xanh ban trưa dập diu
Hường hương lên buổi chiều
Mưa sa ngoài biển vắng
Bồng bênh mộng thúy yêu

CƯỚC

Cước kêu đầu xương rồng
Dương xỉ rụng trắng rằm
Vỗ mạnh vào thạch động
Rồi lui mất biệt tăm

ANH SẼ HIỆN

Anh sẽ hiện ô anh sẽ hiện
Cả rừng cây không ai lên tiếng
Bóng tối tràn vũ trụ tan hoang
Tiếng thơ kêu trên đầu con kiến

Kiến lửa ngày xưa đốt mộng mơ
Nằm nghe con ngựa nhảy qua bờ
Em về bên ấy quên đi nhé
Anh chẳng bao giờ biết đến thơ

Một hàng áo trắng phát trong sương
Vũ trụ chiều nay sao quá buồn
Tôi đắp kín mền trong gác lạnh
Nghe mùa xuân dậy ở đông phương

Đông phương xanh lửa dậy tung hoành
Đông phương vàng dấy chết chim oanh
Trời Paris chiều nay nhân loại ngủ
Em đi đi và nhớ quên anh

Đời anh buồn trần gian đi chợ
Mặt anh buồn như chim không thở
Cả sông này cả đời này nứt vỡ thành thơ
Rừng thơ hiện Đông phương im tiếng

Anh về rồi mây mọc bên hiên
Ồ em ơi trời đất chìm rồi
Đông phương lặn bướm ngày tan biển.

BUỒN

Có chuyện buồn trên cao
Phù phép nổi lò rào
Có chuyện buồn hôm nào
Thôi hết còn gặp nhau

Có chuyện buồn hôm sau
Có nàng tiên cởi áo
Đôi vú nhỏ nghẹn ngào
Thơm nóng đỏ trắng sao

Có chuyện buồn chiêm bao
Nàng tiên cài khuy áo
Mưa dột mấy rừng đào
Thôi hết còn gặp nhau...

MỘNG

Mộng ở đâu cây mơ lá cây
Giòng sông ngừng chảy đợi mây bay
Kêu nhau nhỏ nhẹ sâu năm ấy
Chim hải hồ bay trắng tháng ngày

Tình nhỏ quên rồi em ở đâu
Mây bỏ trời đi tìm sông sâu
Em về lỏng lẻo như sương trắng
Hồn chết trôi về thương hải châu

ĐI

1.

Đã đi thì đã đi rồi
Thượng phương trùng điệp thấy gì nữa đâu
Hạ phương ngày tháng bề dâu
Sắt son tình cũ phượng cầu tủy hương
Có còn gì nữa mà thương
Buổi trưa nằm ngủ thấy nường năm xưa.

2.

Đã đi rồi đã đi chưa
Thượng phương lụa trắng đong đưa giữa trời
Đã đi mất hẳn đi rồi
Hạ phương tịch mịch trùng khơi phong kiêu
Chuyển hình trên đỉnh cô liêu
Lửa bay thành ngọn hồng điều mật ngôn
Đại Huyền biến ngưỡng triều tôn
Tiền thân Tây Tạng nhập hồn chiêm bao
Án nga nga nắng bạch hào
Một luồng sáng rực chiếu vào trái tim.

3.

Năm nàng thiên nữ tôn nghiêm
Trùng quan ngũ sắc ứng điềm tán không
Án Đa La tịch mịch hồng
Mười phương xuất hiện những đồng sinh thiên
Bát Nhã là gái thiên tiên
Khoan thai cởi áo mây hiền trên cao
Gió lùa thơm tóc tơ đào
Thập bát Không Định tiêu dao tiếng đàn
Trời mưa chim ngủ trên ngàn
Sắt son tình cũ nước tràn sang sông.

4.

Đã đi rồi có đi không
Thượng phương trùng điệp cỏ hồng thúy hương
Đi đâu mà lại lên đường
Hạ phương còn gặp cô nường năm xưa
Đã đi rồi đã đi chưa
Sắt son triều ngưỡng tình xưa hiện về
Phượng cầu ngũ lĩnh sơn Khê
Một bông hồng nở bốn bề lặng im
Năm nàng tiên đậu vào tim
Âm nhập dương khởi lim dim xuất thần.

5.

Nhập định tam muội tần thân
Trở về động cũ như lần gặp xưa
Đã đi rồi đã đi chưa
Đền thiêng triệu ngưỡng người xưa kiếp nào
Tình bay lên nóng trăng sao
Gió lùa thơm tóc cô nào năm xưa
Đã đi rồi đã đi chưa
Thương phương lụa trắng đong đưa giữa trời
Đã đi mất hẳn đi rồi
Hạ phương tịch mịch bỏ đời biệt tăm.

CÓ CON BƯỚM

Có con bướm gáy nửa đêm như gà
Cầu sắt bạch hà
Sông trắng hắc phong
Đánh trống lên đồng
Ma kêu như vịt
Gió rít trên dòng sông xưa
Em còn đó
Gió rít trên đồi không mưa
Trăng còn nhỏ
Sông trắng như cơn điên đỉnh ngọ
Buổi chiều cửa đóng
Một bóng qua đời
Hai bóng đi đưa
Ba bóng ngồi nhớ
Bóng tôi đèn cây
Bóng dáng em đi
Mỗi chiều ba mươi
Bóng dáng tôi đi
Những đường Paris

Mưa bay khói thuốc
Tôi ho sông chảy
Con cá chợ chiều
Người bán cải tươi
Nước còn dính ngọn
Em còn nhỏ khi lửa lò vừa nhóm
Một cốc rượu đỏ
Gió thổi ngô đồng
Xe điện hầm không chạy hôm nay
Tôi vẫn còn ho khi mùa bông rắc phấn
Quán rượu buổi chiều
Kín gió chưa em

RẠM

Rạm nút thiên trì nghe hơi thở em
Gió thổi qua đèn
Mưa bay đường hẻm
Tuổi thơ uất nghẹn
Mộng nhỏ thâu đêm trôi dòng Đông hải
Đất nỏ thôn hời
Ma tru động gió
Đường đi nhỏ gai
Trăng xanh đầu ngõ
Con gái buổi chiều đồng rộng chim heo
Bóng con mèo đen leo qua cửa sổ
Mẹ ơi đầu xuân con băng mặt nhật
Lượm giẻ màu xanh lau nhẹ chiêm bao
Lầu chuông sáu giờ
Vách tường sơn đen
Đợi em từ sáng
Ông già ngủ quên
Trẻ con rót tiền
Gió mùa đông thổi con nhện bơ vơ.

NGÀY

Ngày về không tiếng chim
Em đã chết trên đời
Phố đêm trời rặng tím
Một chùm mây cũ trôi

THƠ

Thơ thần bên khóm hồng
Chiêm bao rừng tiền đông
Áo bay trên lâu cũ
Thoảng nhẹ một mùi bông.

ĐÊM

I.

Đêm tối nào ru mái tóc em
Mộng gì lạ thấy quá êm đềm
Em nằm thở nhẹ như bướm bướm
Hai má thơm nồng lại nóng thêm

II.

Anh ngủ dịu hiền trong giấc mơ
Rồi em vờ ngủ rất thờ ơ
Chờ khuya em khẽ bàn tay mộng
Choàng nhẹ vai anh bao phím tơ

III.

Anh vụt cười to động đóa hồng
Dịu dàng em rắc giữa hương nồng
Anh ngồi chễm dẫy như sư tử
Vồ chụp bướm ngàn lúc rạng đông

IV.

Buổi tiền em đi tận cửa ga
Anh bước theo em – sư tử già:
Dặn dò em nhớ về bên ấy
Đừng để bướm bay lộn mái nhà

V.

Bướm bay rồi thú dữ ở đâu
Hồn anh gằm thét dưới con tàu
Trở về ngủ muộn trên lầu vắng
Bỗng thấy em về trong đêm sâu

VI.

Tuyết trắng bây giờ không thấy bay
Mùa đông đi nhẹ dưới chân giày
Anh nằm mơ tưởng em về lại
Đặt nhẹ mây trời trên cánh tay

VII.

Con bướm xoay vòng bay đi đâu
Mùa đông ôm nhau trên thang cầu
Em ngồi anh hát cười vang xóm
Bờ câu đập cánh bên kia lầu

VIII.

Một con trăng lạ đậu trên đầu
Anh hôn em buồn như cô dâu
Tối xưa hai đứa ôm nhau ngủ
Một kẻ đắm tàu nơi sông sâu.

TÔI CHỜ

1.

Tôi chờ buổi chiều
Chiều đã đến

Tôi chờ buổi sáng
Sáng đã đến

Buổi sáng chờ trưa
Trưa đã đến

Chiều chờ ban đêm
Đêm đã đến

Tôi chờ người xưa
Không ai đến.

2.

Bước hoài chiều đến hường thê lương
Tân Cương nín thở tuyệt lộ trường
Trôi con tàu mộng về Cam Túc
Người đi bông cỏ trắng đầu đường

Sơn hạ tha hương lạc mất nường
Vu Điền vàng mộng hường biên cương
Trôi bông cỏ trắng về Tây Hạ
Bước hoài đêm đến hường thê lương

Bước đi bông cỏ trắng đầu đường
Trôi con tàu mộng về trăm phương
Qui Tư chờ gió về Cam Túc
Sơ Lạc Vu Điền ngựa rớt cương.

SẦU CA CHO MARINA TSVETAYEVA

I.

... Chiếc ghé lặn ngã trên sàn nhà
Rắn hè lặng lẽ bỏ sân ga
Thang lầu rung nhẹ chuyên tàu xa
Sầu ca năm cũ Marina...

II.

Đời là ghé vạy mà đồng ngãi
Thơ chở tàu đi lạc bến hoài
Thi nhân đi mất không về lại
Sầu ca năm cũ đòng đong mãi:

III.

“Nhà thơ là một chuyến tàu xa
Mọi người đều tới muện sân ga”
(Tot poyezd, na kotory
Vse/Opazdyvayut...)
Năm cũ sầu ca Marina...

IV.

Chuyến xe chạy mọi người đến trễ
Đường sao băng không một người về
Sầu ca còn bỏ quên trên ghế
Marina ơi trời tận thế:

V.

“Thi sĩ đưa lời từ cõi lạ
Lời xô thi sĩ bỏ đi xa”
(Poèt-izdaleka zavodit rech”./ Poèta
Daleko zavodit rech...)
Rắn hè lẳng lẳng lia sân ga

VI.

Chiếc ghé ngã chúi trên sàn nhà
Marina đong đưa nắng hạ
Đôi chân dài buông thả sân ga
Sầu ca tử biệt Marina...

NHỮNG GÌ

Những gì không với tới
Thì có sẵn đó rồi
Bao nhiêu danh vọng hời
Vài ba cụm bèo trôi

TÔI KHINH BỈ

Tôi khinh bỉ mùa thu trên tóc em
Những con ngựa già chạy đuổi bóng trắng non
Tôi khinh bỉ tiếng gà gáy trọn đêm thâu
Những bóng ma đen trở về mua mộng ảo
Đường lên mặt đá hoa cương nổi loạn
Biển nổi cù lao trên trời ly hương
Những con rắn già nằm ngủ mười lăm thế kỷ
Hạnh phúc đổ trên khoe mắt bé thơ mùa tuyết
chảy
Mây đông đùn khói cá chết trên trời
Tóc Hương xõa xuống nhú đồi Place de la
Contrescarpe
Những con đường lên, những con đường xuống
Tôi bước theo Hương trên đường lên dốc ngược

Hương xõa tóc dài phủ đá sông sâu
Xóm chợ Mouffetard Hương bước nghiêng
đường dốc
Và hát rất nhỏ

*Moi je construis
Les marionnettes
Avec de la ficelle et du papier...*

Tôi hát theo rất lớn
Cơn gió heo may dâm loạn
Tôi hát theo luống cày lên hoa
Tóc Hương bay lâu đài yêu ma
Những chiếc lá marronniers
Những đám mây non của trời tháng tư
 Đầu tháng tư
 Tôi hát theo lâu đài huyền mộng
 Tiếng xe điện hầm cuối phố
 Jussieu thét mòn lòng đất Paris
Như tiếng hát của Hương khoét nhói đời
tôi những đêm trắng bạch, những đêm
Pari mỗi mòn thuốc lá, những đêm cà phê
huyền chảy mướt tóc Hương
Trên chuyện tình tưởng tượng
và chỉ là tưởng tượng.

Những đêm nín thở
Những đêm mưa tháng tư tưới trên
cỏ măng mọc mướt thân thể của một người
Mưa phùn tháng tư tưới trên những nhú
hoa linh lan
Những nhú hoa *muguets* trắng bạch
Bóng mặt đường trong con người của
mắt Hương
Bóng mặt đường trên những trang giấy
tôi mang từ Greenwich Village đem về cho
Hương bôi đen những ô nhật ký
màu xám

Moi

Je construis

Les marionnettes

Avec de la ficelle

Et du papier

MỠI BƯỚC

Mỗi bước chân ra đi
Triệu vũ trụ thiên di
Mỗi chỗ tôi ngồi lại
Sáng bừng lên diệu lý

MỘT CHÚT MÂY

Một chút mây và một chút mưa
Hồn em thả nhẹ cõi xa xưa
Buồn bay lên mấy hàng dây thép
Mây trắng em còn phơi ban trưa

Rất nhiều buồn và một chút đau
Em chợt hiện về trong chiêm bao
Chiều Paris hò hẹn hôm nào
Tuông gặp sao mà không thấy nhau

Có gì buồn như chút rượu say
Thức trọn đêm và ngủ ban ngày
Trăng khuya một mái nhà ga lạ
Tôi bước đi hoài trọn tối nay

Từ sông Seine bèo bọt chợ trời
Băng qua cầu bồng nhớ Montreuil
Đồi Montmartre hẹn em tiền kiếp
Một chút buồn như có gì rơi

BÔN BA

Bôn ba ngoài vạn dặm
Cũng chỉ một trăng rằm
Bao nhiêu là hố thẳm
Xoáy về nốt ruồi đậm

THƠ CHO KHOẢNG TRỐNG

Chim đồng độc hong thơ trên cửa sài, gái thổ
gài tổ chim trên lưng ngựa thổ.

Vùng núi cao thổ phồn sinh sôi nảy nở phôi
châu của ngút ngàn bông đậu tía.

Cơn giông tố rã rượi trên thiên đánh tuyết sơn,
hốt nhiên vùng dậy tung hoành, làm sụp ngã
những cây tùng lạc diệp, và bao dong con chim
đồng độc hong thơ trên cửa sài. Tổ chim trên
lưng ngựa thổ và rừng bông đậu tía tuyên chiến
với tất cả ngôn ngữ loài người, phôi dựng khởi
nguyên tử mút cùng cõi đất. Ban đầu là

phôi châu, bông đậu tía bên cửa sài, tổ chim
đồng độc được gài trên lưng ngựa thổ của gái
thổ, thiên đánh thổ phồn, dông tố ban đầu, lạc
diệp tùng sụp đổ từ mút cùng cõi đất. Ban đầu
là

phôi châu, thai mẹ, ngôn ngữ việt mừng, tiếng
nói thai tạng, cha, má, mẹ, mạ, cái, phôi châu
bông đậu tía, bông trắng đậu hòa lan ở trước

mặt bàn viết, gài thỏ, đen và đẹp, gài tổ chim trên lưng ngựa thồ, thỏ phồn, lan nhĩ ngút ngàn bông đậu tía. Ban đầu là giông tổ nổi lên từ thiên đánh tuyết sơn. Ban đầu là chim đồng độc hong thơ trên cửa sài.

Gài tổ chim trên lưng ngựa!

Tuyên chiến với tất cả ngôn ngữ loài người!

... Mùa lúa chín vàng, chim đồng độc bay về, luồng gió tuyết sơn thổi hiu hắt về nam phố. Luồng gió rì rào trên thiên cấm sơn, từ núi cấm thổi về mỹ tho, rồi thổi về đà lạt. Mùa lúa chín vàng, chim đồng độc bay về nam phố. Giông tổ vùng vẫy trên thị trấn cũ ven sông cửu long, giông tổ làm sụp đổ những cây sao trên đường phố và tuổi thơ trốn biệt từ mút cùng cõi đất. Trở về thị trấn ven biển, đâu là hoài phố? Phố hiền, hội an, hoài phố, nổi sầu lãng đãng trên ba trăm năm ở những vùng thị trấn ven biển của quê hương, những cửa sài của vùng lan nhĩ đất mẹ từ một ngàn năm trước, những con dê con trên vùng núi đầy chim đồng độc. Ban đầu là động cửa sài của lãng sĩ tu hành ẩn dật trên non cao, động đầu té lọt vào rừng bông đậu tía, chim đồng độc bay về mùa lúa chín, lạc điệp tùng sinh sôi nảy nở, từ mút vùng cõi đất, đông tổ thổi về nam phố. Ban đầu là hoài phố! hoài phố! Thị trấn buồn ven biển, ngút ngàn bông đậu tía.

Tuyên chiến với tất cả ngôn ngữ loài người!

Giông tố từ thiên đánh tuyết sơn trở về bao dong tổ chim đồng dộc. Luồng gió buồn thổi về nam phố, những bông sao rụng trên con đường vắng, trời mưa lất phất, giàn đậu hòa lan trắng xóa, những con chim yêng học nói tiếng người, năm con dê con trên vùng núi đầy chim bói cá.

Người ta đã đốn những cây sao trên đường phố, và tuổi thơ sụp đổ. Giông tố thổi hiu hắt về nam phố. Mùa lúa chín vàng có sao phướn đi qua. Sao phướn đi qua.

Và có tiếng đóng đinh vào cái quan tài nhỏ bé của tuổi thơ.

Tuổi thơ đem những hạt lúa ra ngâm nước trên ngược dòng sông cửu long.

A! Lúa đã nứt mộng! Lô giang và triết sơn? (Lô sơn bằng lảng khói mưa, triết giang con nước triều đưa rạt rào? Sông chưa đến đó nghẹn đau, tới rồi về lại thấy nào khác xưa? Lô sơn bằng lảng khói mưa, triết giang con nước triều đưa rạt rào!) Ban đầu là

Nứt mộng! Lúa vừa nứt mộng, khi chim đồng dộc bay về mùa lúa chín vàng và rừng bông đậu tía phát phơ gần bên thị trấn ven biển. Luồng gió buồn từ tuyết sơn thổi hiu hắt về nam phố. Chim yêng bay đi và chim bói cá trở về trên mặt nước...

Ban đầu là?

Con sấm sét chân động long vờ cả trời đất.
Không! Sấm hãy còn trong lòng đất vùng núi
tuyệt sơn. Có người lạ đẻo gỗ trên rừng đậu tía.
Cả khu rừng đậu tía đã bị đẻo sạch, từ mút cùng
cối đất rã rượi, chim đồng độc vụt bay về làm
tổ. Một hạt phong châu bông đậu tía còn sót lại
trong lòng cô vàng dọt chim nhỏ. Hạt phôi châu
rớt giữa kẽ chân gái thỏ, nường bước chậm rãi
và giẫm chân đập mạnh phôi châu lún xuống
dưới bóng cây lạc điệp tùng và dương trở lại...
dần dần hưng thịnh và nuôi dưỡng tổ chim đồng
độc

sinh sôi nảy nở ngút ngàn bông đậu tía.

Chim đồng độc lại hong thơ trên cửa sài.

Người con gái thỏ lại trở về gài tổ chim
trên lưng ngựa thỏ.

Mưa rừng cao tưới tắm trên đôi vú đen và đẹp.
Gái thỏ bước ra và bước vào hang động tuyệt
sơn. Sau bảy ngày, ngựa thỏ trở về đứng đợi
bên giàn đậu hòa lan trắng xóa. Cửa ải thỏ phөн
đóng kín.

Và kẻ thương lữ không còn lên đường đẻo gỗ,
và lãng sĩ ẩn dật núi cao không còn coi xét bốn
phương, yên lặng nuôi dưỡng tổ chim đồng độc
phôi dựng trở lại ban đầu.

Gái thỏ đi giữa rừng là đầy chim bói cá

và trở lại một mình với lan nhĩ ngút ngàn bông
đậu tía. Dê con vừa mới sinh ra đời

Dộng đầu té lợt vào rừng bông đậu tía.

Luồng gió buồn thổi về nam phố, giông tố vùng
đậy tung hoành trên những thị trấn ven biển.
Mùa lúa chín vàng có sao phướn đi qua. Sao
phướn đi qua và có người lạ đóng đinh vào
quan tài tuổi thơ.

Tuổi thơ ngâm lúa trên mặt nước cửu long. Nứt
mộng! Gieo mạ trên vùng núi lô sơn, nhìn ngó
nước triều triết giang rào rạt, và chim bói cá trở
về thị trấn ven biển, hoài phố! Hoài phố! Thị
trấn buồn ven biển, ngút ngàn bông đậu tía...

Tuyên chiến với tất cả ngôn ngữ loài người!

Mùa lúa chín vàng có sao phướn đi qua.

Sao phướn đi qua.

Chim đồng độc hong thơ trên cửa sài.

Gái thổ, đen và đẹp, gài tổ chim trên lưng ngựa
thồ. Luồng gió thét gào trên núi cấm. Tuổi thơ
trốn biệt từ mút cùng cõi đất. Bầy chim bói cá
sinh sôi nảy nở.

Bông đậu hòa lan trắng xóa trên bàn.

Giông tố nổi lên từ thiên đánh tuyết sơn.

Những bông sao rụng trên con đường vắng. Con
chim yêng học nói tiếng người. Sau nổi sần lãng
đặng trên ba trăm năm, có còn kẻ thương lữ nào
trở lại phố hiến và hội an? Phố phường hoang
vắng, có người lạ đóng đinh vào quan tài, và
người đàn ông đã lia bỏ hoài phố và đi đâu biệt
tích. Mười năm tuyết tích giang hồ.

Rồi trở về lại hà hơi trên tổ chim đồng dộc.
... chim đồng dộc trở về hong thơ trên cửa sài,
và gái thổ một mình trở lại gài tổ trên lưng ngựa
thồ
và luồng gió buồn vẫn thổi hiu hắt
về nam phố...

TRƯỜNG GIANG MỸ THO

1.

thôi nôi con trường giang mọi rợ
tôi mọi mãi mỗi trường an
con điều hâu chạy bắt con chim
con chim lòn qua kẽ núi
lọt ra gió Hải Nam thổi hiu hắt về trường sơn.
Nước trường giang mẹ ru chim ngủ
con lớn khôn rồi bỏ mẹ bay xa
cha con già trường sơn con ơi
trường giang đi chảy mãi nửa đời
trường sơn già ngồi đứng hứng mưa
mưa đi từ dưới chân đở bò câu thượng thủy tây
hồ

con lớn khôn rồi quên đất quên sông
con sông nào Cửu Long chảy từ thượng tứ
Mỹ Tho buồn thây chết trôi sông
súng nổ bên cầu quay
mẹ bỗng con đóng cửa
lính Tây dương đang say rượu giao thừa
bông cúc vàng đầy sân ướt máu
ba con già con trẻ đi xa
súng nổ trên mái lầu
nhà cháy bên hông
mấy dì con chơi tứ sắc
con còn nhỏ quá con ơi

2.

thôi rồi thẳng trường giang mọi rợ
tôi mọi mãi nổi lang thang
con chim trĩ xưa đỏ nuôi cá lia thia
cá phượng mái đẻ ra một bầy trứng
và rong rêu xanh kỳ lạ ao hồ
trốn học bị cha còng cẳng
bầu cua cá cộp mỗi năm buồn
càng lớn lên càng thấy Tết bơ vơ
bông mai nở trên đầu cây chợ vắng
dưa hấu làng hiu hắt nắng ba mươi

súng nổ bên cầu quay
mẹ tôi bỗng con chạy trốn
giặc Lê dương đang say rượu
thằng bé con có biết gì đâu
chim bay nhiều chiều nay Toulouse
tôi uống từng chùm nho đỏ
còng cẳng tôi trên thượng túy thu hồ
người dựng bị Tây bắn
xác nơi đâu hai con nhỏ bơ vơ
bà ngoại đi tìm thầy chẳng thấy
mười năm sau tôi bị còng cẳng ngục tù
mẹ tôi đến thăm
đem theo một gà mên cơm nóng
mẹ tôi khóc
tôi nhìn sông Cửu Long chảy
đùng như dựng con ơi
tôi nhìn sông Cửu Long chảy
tôi đứng rồi trường giang mọi rợ
mẹ hãy về đi và hãy bỏ con đi
mẹ tôi khóc
đùng như dựng con ơi
yêu nước làm gì để hai con nhỏ bơ vơ
tôi nhìn trường giang chảy
mẹ hãy đi về
người công an già gác cổng

cậu rất lạ kỳ
sau này cậu có làm lớn
hãy nhớ đến tôi
tôi nhìn trường giang chảy
tôi chỉ muốn làm con chó
chạy giỡn mưa trường giang sa

3.

rồi từ ấy trường giang lại càng mọi rợ
khi chảy khi bay
khi thượng đỉnh đìu hiu khi trác táng
đến tận màn sân khấu
vẫn nhớ những buổi hát bội quê nhà
kèn trống cải lương đưa con nít ngó cô
đào trang điếm
tùng dưới hầm nhà hát mỹ tho
cô đào chửi đ... má
đưa con nít đ... hiểu gì hết
mà chỉ nhớ tô hủ tiểu phôi bò
nó bắt gặp một sáng khi cô đào chống
cẳng ăn gỏi ngựa
tấn tuồng sao quá lạ
tôi không hiểu
nhưng sao mà quá đỏ nóng

như một triệu côn trùng lóe sáng
tôi bắt mỗi đêm
trong bao diêm
cho tôi những tràng dưa hấu
quá đỏ
quá đỏ
những ngày trước tết
biển nha trang trời sinh cát hạ
đọc thơ Ba Tiêu cho Quách Tấn nghe
cây mận để hoa thằng mỹ tho nằm vống
từ Ô Y Hạng Quách Tấn tĩa thơ
ta đ... biết gì hết

đạp xe đạp ngồi ra bãi biển
ngó cái gì chỉ thấy mây bay
trường giang chảy đại dương bại trận
Quách Tấn buồn bông cúc đơm hoa

4.

thôi rồi thôi trường giang mọi rợ
tôi mọi mãi nắng chiều Ban Mê Thuật
Hoàng Kiều ơi em đã đi xa
buồn xóm cũ chiều xưa chưa tỉnh dậy
Buon Brieng và Bon Sar Par

Kontum và Pleiku chiều nay cỏ mọc
Bu Prang và Ban Don ở nơi đâu
tìm thượng tứ té ra hạ thế
gió chiều nay Toulouse máu đỏ
hai đứa con bây giờ ở nơi đâu?
dương của anh bị Lê dương bắn chết
người con gái nằm trôi thây trên bãi lạ
chiều nay
chim bay quá nhiều
chuyện đời xưa không còn nữa
Như mẫn đã chết
Treo thây trên hàng rào
Hoàng Kiều ơi đâu nữa là Thu Uyên
em còn quá nhỏ
rừng xưa chim lặng tiếng
hãy đóng cửa
Long Khánh
hãy đóng cửa
con trâu vừa bị chém
trường giang ta sẽ ru em ngủ
máu đêm xưa thương em từng trận mưa rào
bồ câu buồn gáy lại năm xưa
mái chùa cũ Đà Lạt chiều tận thế.

THƠ CẦU ĐẢO

HỒN MA VAN GOGH

I.

Úm tồ rô Van Gogh hiện ra
Úm ba la u linh ma ha
Đất nứt nở ra bầy quạ trắng
Hồn thiêng Van Gogh nhập vào ta

II.

Thiu thiu thời gian hường hồng xiêu
Chiu chít thương châu hóa mộng kiều
Chẳng đợi mà trông chờ chi nữa
Thượng hưởng dương trường đoạn tịch liêu

III.

Thượng hưởng dương trường đoạn tịch liêu
Khách thô tha phương vẽ mộng kiều
Không trông chẳng đợi chờ chi hết
Biệt ly trường trái quạ nguyên tiêu

IV.

Úm ta ra Van Gogh hiện ra
Úm ba la sét đánh sập nhà
Đất nứt nở ra bầy quạ trắng
Hồn thiên Van Gogh nhập vào ta

V.

Biệt ly trường trái quạ nguyên tiêu
Thiu thiu không gian tiêu sắc yêu
Không đợi chẳng chờ mưa trác bá
Hương thượng dương trường mệnh tịch liêu

VI.

Thượng dương trường châu thương xiêu xiêu
Khoáng dã điu hiu đồng mộng kiều
Chít chiu khoảnh khắc thời gian trống
Đất nứt hoang liêu bầy vạc kêu

VII.

Úm ta ra đông tổ hiện ra
Úm ba la sét đánh sập nhà
Đất nứt nở ra rừng trắc bá
Hồn thiêng Van Gogh nhập vào ta

VIII.

Đất nứt nở ra bầy quạ kêu
Thiu thiu không gian thương châu kiều
Chẳng đợi không chờ chi lần nữa
Xiêu xiêu trường triệu dương quan liễu

IX.

Úm tô ra hương linh hiện ra
Úm ba la ưu ưu Bát nhã

Đất nứt nở ra đôi vạc trắng
Hồn thiêng Van Gogh nhập đêm qua

THI KỆ MẬT NGÔN

I.

Đêm vui đợi trăm ngày chia phôi
Ngày vui chờ trăm đêm đau nhói
Trống mái giao hoan đại lạc khởi
Âm môn là bát nhã tinh khôi

II.

Há miệng ra cây cải ra hoa
Há miệng ra nhèn nhện la đà
Há miệng ra đuôi công xòe lá
Há miệng ra Phật hóa thành ma

III.

Há môi ra cây cỏ xanh um
Hả miệng ra bén nhọn nanh hàm
Há môi ra thơ bay rợp đất
Hả miệng ra hý ngôn chôn Phật

IV.

Hả miệng ra trẻ thơ ăn bánh
Hả miệng ra người chết chẳng đành
Há môi ra trắng non bạch giáo
Hả miệng ra lưỡi liềm hắc đạo

V.

Phật là trắng tròn
Bồ Tát trắng non
Sụp lạy trắng non
Quý hơn trắng tròn

VI.

Sùng bái răng chó
Răng chó thành Phật
Ngạo mạn khinh Phật
Răng người thành chó

VII.

Vui một đêm trăm ngày chia phôi
Một ngày vui vạn đêm đau nhói
Trống mái giao hoan đại lạc tới
Âm môn là huyền mộng khơi vơi

TẤT CẢ

I.

tất cả đều đầy tràn thần linh
ta ngồi nuôi dưỡng cõi vô hình
bút mây bẻ khúc làm chim ó
bay vụt lên trời đất lặng thình

II.

trang giấy trắng thần linh xuất hiện
màu mực đen hiện thánh nhãn tiên
chỉ một giây hiện diện chư thiên
nhất tức nhất thiết tam thiên hiện

III.

một chút thôi cũng đủ thần tiên
một giây thôi đầy dẫy chư thiên
se sẻ nhỏ vụt thành ó biển

IV.

chỉ một ngày tất đều linh hiển
thần nhân thiên giao hợp khắp miền
con đau là hiển hiện thần linh
sầu se thất là thiên tiên hiện

V.

chim chóc kêu vui ngày linh thoại
sao xẹt vào đêm phương trượng bay
thanh thiên hoài nguyên thủy chưa phai
rắn và phượng đột nhiên trở mái

VI.

trời và đất rung rinh sụp đổ
đời người như cỏ rác phù đồ
chỉ một phút bao nhiêu sầu khổ
chuyển hóa thành ưu thắng Tỳ Lô

VII.

một phút hưng thịnh là mộng suy
một giây suy tận thành tinh tú
lửa dưới biển vọt tràn đại lũy
thế mộng trào dâng cổ sấm thi

VIII.

tất cả là đạo tràng thần linh
ta ngồi tham ngưỡng cõi vô hình
thên thang phù thể làm chim ó
bay lượn thảng ngày cõi lặng thinh

BƯỚM

Bướm bay đầu miếu cô hồn
Đầu sông cá chết sóng còn hương linh
Đèo truông mây kéo âm binh
Có ai đập cửa thình linh đêm nay

Mùi bông dạ lý hắt bay
Nửa đêm tiếng quạ vườn xoài vọng qua
Mèo hoang râm rộ nóc nhà
Sét vừa mới đánh cây đa bên đường

Gió lùa qua kẽ vách tường
Một người nằm thở trên giường quạnh hiu
Mơ mòng thiên nữ cô liêu
Bìm leo vắng lặng tiêu điều chiêm bao

Có nàng tiên nhỏ xanh xao
Thất tình tự tử giữa rừng sao mơ
Trăng mười sáu tuổi bơ vơ
Bướm thiu thiu ngủ bài thơ cuối cùng

Sét vừa đánh ngã cội tùng
Nàng tiên rơi xuống giữa vùng nghĩa trang
Cả đêm nàng bước lang thang
Chờ ai tóc xõa dưới hàng chuỗi tiêu

Một người nằm thở quạnh hiu
Mơ mòng thiếu nữ cô liêu giáng trần
Gió khuya đập cửa bất thân
Giật mình thức dậy mấy lần chiêm bao

Có nàng tiên dáng cao cao
Nước da mòng mọng hao hao bông hường
Cả đêm lạnh lạnh chiếu giường
Gió lùa hương lạ bên đường tạt qua

Đêm qua thương nhớ người ta
Tối nay tơ tưởng thiên hà bơ vơ
Tháng ngày tôi nhớ băng quơ
Những nàng con gái bao giờ gặp đâu

Bướm thiu thiu ngủ giàn bầu
Gió lùa hương ngải giang đầu quên nhau

TĀRĀ

Namo Ārya Tāraye

I.

Mông toi mây ngũ hiên chùa
Dâm bụi rục đỏ hai mùa gặp nhau
Hơi rừng thơm nức chiêm bao
Đêm thâu nín thở ngó vào bài thơ

II.

Bay đi tận đánh mịt mờ
Thả xuống thung lũng chực chờ heo may
Bảy bay đông gió lữ thầy
Rồng bay rợp đất thơ ai biến hình.

III.

Rắn đỏ vụt hiện thành linh
Người điên bật khóc thân linh hiện về:
Om ta rê tút ta rê
Tu rê soa há: mẹ về thăm con

IV.

Bay bông rấn lửa héo hon
Bông làng thơm lụng lối mòn miếu xưa
Người điên nằm ngủ sân chùa
Ai vừa nín thở động mùa thình không

V.

Người thơ bèo nổi long đong
Dạ cầm sông nước lồng bông chiêm bao
Bỏ thôi rét mướt mạn đào
Cắm cắm ngày đó nước trào bể đông

VI.

Tāra mười tiếng đại không
Ảo thân nằm giữa lòng sông mật thừa
Về chùa một dùm muối dưa
Xa chùa cũng thế: hứng mưa mỉm cười

CỦA AI

Của ai đâu nào phải của tôi
Chiều nay buồn nhớ quá xa xôi
Em thòng chân trắng trong dòng nước
Chim hải âu bay liệng bắt mồi

Tóc bay nhẹ nhàng chiều trôi
Tình xa bất động lạnh lùng thôi
Em đếm sáu lần chim bắt cá
Đợi một lần thôi đúng bấy rồi

Nhưng lần sau ấy không hề tới
Cả một trời thơ sụp đổ rồi
Em thòng chân trắng trong dòng nước
Của nước sông nào chẳng chịu trôi

NHỮNG NGÀY

Những ngày những tháng những mùa đông
Cây cối trôi đi khắp núi đồng
Nhà cửa xóm làng trôi mất biệt
Chỉ còn con chó ngủ bên sông

HƠI THỞ

Có một hơi thở nào giải thoát được cơn gió lốc
Ta là cơn gió lốc mù mịt thổi về trùng khơi truy
hoan
Ta là cơn nước xoáy tròn cuốn trôi nòng nọc
Ta là khói cuộn con rắn khoanh tròn tơ tóc gái
đêm
Ta là mưa rười bay nhẹ về vùng nước lũ
Ở đầu sông lỏi hện hải hồ
Ta là sương mù phủ mộng tháng mười thiên đô
Đế châu đã mất
Đế châu đã mất
Con ngựa ô lồng lộn Mã Minh gãy đàn
Long Thọ thở dài nhật nguyệt lang thang
Ta là con chích chòe ngủ say cảnh ỏi trắng
Nắng rừng mai ai lượm hạt cho chim

Ta là tên rợ từ vùng Tân Cương trở về
hiếp dân buổi sáng
Kinh kê động Đôn Hoàng xoắn ốc chôn vùi
Giác Ngộ vào quên lãng thâu đêm
Thu không, thu không!
Sa mạc Gobi hùng hực hai bàn tay trắng
Nhật nguyệt lang thang thiên di ngày tháng
Tân Cương! Tân Cương! Gái nào đang khóc
Khói cuộn Gobi chiều hoang trốn học
Ông già cô độc ngồi đọc Kim Cương
Con chích chòe bay lạc mười phương trượng
Mộc lan mộc lan! Đen um rười rượi
Rỉ nước sầu riêng thơm phức tuổi thơ.

ỨNG HIỆN

Thất bại giữa đời này
Chết sáng ngời trên cao
Bông tàn phai cõi đất
Mọc lại giữa trăng sao

XIN GỌI

Xin gọi đại là thơ
Làm lúc nào chẳng nhớ
Cho một cô gái nhỏ
Chưa từng gặp bao giờ

TUỔI DẠI

Lơ lửng bông mông gà
Chiều ba mươi tết ta
Tôi ôm gà tre nhỏ
Chạy trốn tuổi thơ qua

SẤM THI

Rắn cuộn cuộn hư không
Lắc lư bông xương rồng
Phước linh reo đầu núi
Màn nứt mộng phương Đông

TỈNH LỄ

Chiều hôm băng qua cầu
Phố xưa buồn phong châu
Phù đồ trôi mây kiếp
Mây trắng nổi trên đầu

NƠI ĐÂY

Trăm năm đời hờ hững
Đêm ngày buồn lơ lửng
Linh địa là tại đây
Nơi chỗ tôi đang đứng

CHỢ CHIỀU

Phố phường xe rầm rộ
Tôi đứng yên một chỗ
Lũ lượt đời cuộn trôi
Thoáng chốc thiên cổ rồi

LY HƯƠNG

Lang thang trên phù kiều
Nhìn đám đông thả diều
Ồ đã ba mươi năm
Xa nhà đi biệt tăm

XA XÃM

Cô gái buồn tức tưởi
Mùa nước ngập mưa rười
Bao giờ chàng trở lại
Sâu xa ngấm vào người

THƠ CHO NGUYỄN DU

Tháng ngày làm thơ chơi
Hồn bay thẳng ra khơi
Bạch phát ngút ngàn tới
Thu phong tất nghẹn lời

SỚM DẬY

Sớm dậy leo đường dốc
Trèo lên ngọn đồi trọc
Ngắm đàn chim đồng dộc
Ngậm lúa về bên cốc

NHỮNG NGÀY THÁNG CÒN LẠI

I.

Một giờ rồi hai giờ
Một ngày trôi băng quơ
Nhớ quên rồi quên nhớ
Quên với nhớ hững hờ

II.

Lẳng lẳng đời trôi đi
Đìa hiu trắng dầy thì
Lang thang chiều phố thị
Nhớ gì quên biệt ly

PHỐI THI

Đôi cao bước một mình
Thiên thanh chiều lạng thình
Cỏ thi sương đóng kín
Phơ phất sấm Trạng Trình

BÌNH THƯỜNG

Làm thơ lúc rửa chén
Nước chảy tuôn rỏ rên
Bọt trắng sạch rêu đen
Bếp nhà rân tiếng én

THỊ HIỆN

Quay về Hòa Đầu Sơn
Đốt dục tình sạch trơn
Nước chảy trôi am cũ
Ngồi trên cây gậy đòn

SÁNG TỐI

Sáng đọi mây hải vương
Trưa tắm mưa đất mường
Chiều đại lãnh thù dương
Tối tìm em bản thượng

LAU CHÙI BÀN GHẾ

Tượng Phật ở bàn thờ
Dọn dẹp để trống rơ
Tôi vẫn lạy chỗ trống
Chỗ trống thành bài thơ

GIẢ THUYẾT

Co giãn siêu vật lý
Thời gian đảo ngược đi:
Cái tách rớt xuống sàn
Vọt nhảy lại trên bàn:
Những gì đã tan vỡ
Tròn vẹn lại ban sơ

TUỔI NHỎ

Lia thia bông súng đỏ
Cá phượng nhỏ hẹn hò
Đầu cầu trẻ con ngó
Tàu chìm sông Mỹ Tho

CHỢ TRỜI

Đời anh như con chó
Chủ đem bán chợ trời
Lạc đường em đứng ngó
Chiều hiu hiu lặng gió

THƠ CHO HÀN MẶC TỬ

Mỗi ngày ọc ra thơ
Đau điếng chết từng giờ
Từ Thôn Vĩ đi chợ
Dăm gái Huế mua thơ

NHẬT DỤNG

Một chút ý chí thôi
Cũng trở trăm bông rồi
Lắm lúc ngồi nhịn đói
Tối ngủ sướng thì thôi

THÀNH SỰ

I.

Ý được chí đốt
Bắt lửa đột ngột

II.

Đường dài khó khăn

III.

Ý được chí đầy
Sùng sùng vùng dậy

IV.

Ý Chí công bằng
Thành sự việc xong

V.

Thơ tho qua cổng
Băng lã sen đồng

DIỆU PHÁP LỤC TỰ

Cảm ơn thật
Thì thành Phật

HAM MUỐN

Muốn gì mà có ngay
Thì tai nạn vạ bay
Không thềm muốn gì nữa
Đời tràn ngập thơ hay

SẦU THI
CHO MỘT THI SĨ ĐIÊN

I

Buổi chiều xạ kích trên băng thổ
Lừa con chở bông về thành phố
Đất mừng sa phủ cũ ly hồ
Người điên dạo đàn cặm dưới mộ

II.

Buổi chiều xạ kích trên thương cảng
Bầy hải âu động ổ nghĩa trang
Gạo trắng bay đom đóm ngõ ngang
Gái giang hồ chống nạng lang thang

III.

Thành phố điêu tàn chim nín thở
Buổi chiều xạ kích rách trang thơ
Người điên quên đàn và chột nhớ
Gần mà khó nắm được thiên cơ

IV.

Gần gũi bên nhau mà không gần
Thi hiện nan đắc sâu thi nhân
Bầy chim động ổ trên thành phố
Rơi rụng thơ trời trắng hải tân

V.

Chỗ hiểm nguy ắt nơi giải nạn
Chốn lâm nạn mở ra địa đàng
Buổi chiều xạ kích trên thương cảng
Nguy cơ làm giải thoát thân thang

VI.

Buổi chiều xạ kích trên phong thổ
Lừa con chở bông về thành phố
Đất Mừng xa phủ cũ thiên đô
Người điên thả chim bên thổ mộ

VII.

Buổi chiều xạ kích trên hương cảng
Bầy én ma động ổ nghĩa trang
Rừng chôm chôm ngựa đỏ lạc đàn
Gái giang hồ chống nạng lang thang

ĐÔN HOÀNG

Đi đâu rồi cũng về
Đau hoài thì cũng thê
Ngoài bốn bề bông lông
Mà vẫn ngồi trong độn

TRÀ CÚ

I.

Mưa núi cú hoang vu
Đường cheo leo sương mù

II.

Ruồng rẫy hết mộng mơ
Xô tàu đắm xa bờ
Lên rừng nghe gió hú
Nằm lặng im nín thở
Chẳng còn chi thương nhớ
Dứt sạch cả đợi chờ

III.

Lên rừng nghe gió hú
Chiều Trà cú hoang vu
Cọp gầm bên chùa cũ
Mưa ngâu bay mịt mù

IV.

Chẳng thương và chẳng nhớ
Không đợi và chẳng chờ
Lên rừng nghe gió hú
Mưa núi Cú âm u

THỦ LĂNG NGHIỆM KINH

Lắng vào trong cái nghe
Rót vào lòng thật khẽ
Lọt vào trong lặng lẽ
Động tịnh đều dứt nhẹ

LÊN ĐƯỜNG

I.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy cúng đường
Lôi bò đề tâm dậ
Chấn động khắp mười phương

II.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy vô lượng
Lôi bò đề tâm dậ
Địa động cả mười phương

III.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy cảnh dương
Lôi bồ đề tâm dậ
Sấm nổ chuyển mười phương

IV.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy đại dương
Lôi bồ đề tâm dậ
Sấm sét nổ mười phương

V.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy bất thường
Lôi bồ đề tâm dậ
Gió bão lãg mười phương

VI.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy cát tường
Lôi bồ đề tâm dậ
Mây lạ cuốn mùi hương

VII.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy vô thường
Lôi bồ đề tâm dậ
Sấm chẻ đứt: kim cương

VIII.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy lên đường
Lôi bồ đề tâm dậ
Sấm trời động thượng hương

IX.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy hạ phương
Lôi bồ đề tâm dậ
Sấm nổ bay bông phượng

X.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy vô phương
Lôi bồ đề tâm dậ
Chớp sáng ngời phương trượng

XI.

Chim ca lãg kêu sương
Tôi sụp lạy thiên hương
Bồ đề tâm tăng trưởng
Bông quỳnh nở bất thường

XII.

Chim ca lãg kâu sương
Tôi sụp lạy vách tường
Bồ đề tâm qui ngưỡng
Bông trang trở đầu đường

PHƯƠNG PHÁP

Lừa nhẹ vào một mối
Đập mạnh một nhất thời
Tất cả đều bày phơi
Trí huệ sáng rực ngời

THƠ CHO NGUYỄN DU

Năm tàn năm mới Nguyễn Du
Kiều trôi đâu mất la phù dậm khơi
Cuộc kêu bång lảng tháp hời
Nhắc tên người cũ rã rời cuối năm

GẶP LẠI

Mười lăm tỷ năm qua
Từ vạn triệu thiên hà
Bây giờ ta mới tới
Gặp lại em hôm qua

NÚI TRỐNG

Từ tuyết sơn trở về
Chặt đứt phăng mạch đê
Bốn chòm bằng lăng rụng
Tử kinh sáng chân đê

TỊCH DIỆT

Thoắt đi một đời người
Buồn hoài cũng thế thôi
Triệu năm là giây phút
Chưa đi đã tới rồi

NHÌN TRỜI

Đứng giang chân nhìn trời
Bầy chim rừng chưa tới
Bông bay ngoài Khê Thượng
Gió lồng lộng ra khơi

BÔNG SỨ

Cô cài bông sứ cho mộng đầu
Bướm đỏ liệng vành tìm chỗ đậu
Gió đầu hát mạnh tung làn tóc
Bướm vụt bay đi nàng chợt sầu

PARIS

Mười năm xa Paris
Chuyện tình xưa còn gì
Dưới cầu tôi nằm ngủ
Sông buồn bỏ trôi đi

KHÔNG GÌ CẢ

Không nặng mơ rung trong đồng cỏ
Không một bài thơ reo với gió
Không còn ở đây hay ở đó
Không cột đèn cho chỗ hẹn hò

NHẬT KÝ

Liệt đồng thơ dọc đường
Buồn ban trưa bình dương
Thu hồn về một hướng
Thở ra bông hải đường

CÓ MỘT BÀI THƠ

I.

Có một bài thơ quên trọn năm
Có người bỏ mộng đi biệt tăm
Có ai lên lút ra ngoài cửa
Có một căn phòng đóng lạng cam

II.

Có gì mà vẫn buồn quanh năm
Có mưa rớt nhẹ qua đêm rằm
Có ai lên lút đi ra cửa
Có một căn phòng đóng lạnh cam

MƯA

Có mưa dính muện trên cành cây
Có đâu trời bắt phải chia tay
Có chim tu hú buồn không gáy
Có gì quên hết mưa còn bay

MỘT CHIỀU NÀO ĐÓ Ở CALIFORNIA

I.

Một gian phòng nhỏ một buổi chiều
Một người tựa cửa đứng buồn thiu
Một cô gái nhỏ băng qua phố
Một tiếng chim xa lọt xuống đèo

II.

Một gian phòng cũ một buổi chiều
Một người tựa cửa đứng đìu hiu
Một người lặng lẽ băng qua phố
Một kẻ xa buồn lén ngó theo

III.

Một gian phòng tối một buổi chiều
Không người tựa cửa đứng đìu hiu
Không ai bước nhẹ băng qua phố
Không tiếng bông khô rụng xuống đèo

THƠ CHO MANDELSTAM

Con én đui đậu ngay chỗ nằm
Con én mù bay rập đầu năm

Mặt trời đen người liệng đi đâu
Bông chanh rụng trắng tập thơ sâu
Thơ đen người hú trên đồng cỏ
Én vàng năm cũ chết đêm sâu

Mặt trời xưa đã chôn từ lâu
Bông trang rụng đỏ tập thơ sâu
Thơ đen người gọi cho lâu vắng
Én mù năm cũ chết nơi đâu

TRỞ VỀ

Chim bói cá tìm rùa
Bay chuyền cảnh đậu đũa
Lạc đường bông sói rụng
Tôi lại trở về chùa

THI HỨNG

Hứng lúc nào cũng đến
Giờ nào cũng giờ hên
Ngồi thẳng lưng mà viết
Vạn tờ tưởng bập bênh

VỀ CHÙA

Ba giờ sáng chưa ngủ
Chim lạ kêu chùa cũ
Thì thâm đọc thần chú
Hốt nhiên chim im ru

NHẤT THIẾT

Ngồi im giữa vòng tròn
Thở nhẹ như chim non
Mộng thân trùm Pháp Giới
Bông quỳnh vừa nở trọn

TÀNG KINH CŨ

Kinh ở kệ hướng đông
Kệ sách hiện bỏ không
Ngơ ngác nhìn chỗ trống
Hồn kinh xưa khẽ động

NHƯ THỊ

Ba mươi năm năm dài
Một hôm đứng phất dậy
Bất Nhị xòe tầm tay
Bất ngờ tôi sụp lạy

BÁM RỄ

Bám rễ nơi vực sâu
Ó rừng chen về đậu
Mặc thiên địa lộn nhào
Ngó Lão tử cõi trâu

NĂM

Năm nàng con gái bay trên biển
Thơm tóc rêu tơ rợp đất hiền
Dâm bụt khai bông ngoài đảo quạ
Hải đường bay liệng nắng thu thiên

Ngựa rừng xòe cánh sang biển Đông
Chim con nhảy vọt qua sông Hồng
Ríu rít mưa kêu nàng ở lại
Nàng bay đâu mắt giữa thình không

Năm nàng bay rồi không còn ai
Thiu thiu đồng cỏ áng mây bay...

LẠI MỘT GIAN PHÒNG

Một gian phòng nhỏ một buổi
Một người dựa cửa đứng buồn thiu
Chim đen hú lại hồn ma cũ
Có người bỏ hết cả tình yêu

Rắn nào đang cười ó trên cao?
Rừng nhãn dơi bay hay mưa rào?
Đất nứt nở ra bầy quạ đỏ
Chim yểng bay rồi trên chiêm bao

Một gian phòng nhỏ một buổi chiều
Một người dựa cửa đứng buồn thiu
Một cô hàng xóm băng qua phố
Một hồn ma cũ hú quạnh hiu

Rắn trời ôm cổ ó xiêu xiêu
Một người dựa cửa đứng buồn thiu
Yêng đã bay rồi sang bến lạ
Một gian phòng nhỏ một buổi chiều

TRƯỜNG CA CÙ LAO RỒNG

Những bài thơ sinh sau đẻ muộn
Loài người đến ở trên mặt đất còn muộn màng
hơn nữa
Những tình nhân từ tạ cõi đời
Cây xương rồng đâm mủ
Những bài thơ không vần không điệu cứ tiếp
tục đơm bông
Tứ phương thiên hạ rậm rục lên đồng
Chữ nghĩa thánh hiền bay đâu mất
Trà đình tửu thất tàn tạ âm dương
Mấy hàng kinh Dịch chẻ hai tròn ốc
Những con ốc xoáy tròn sát hải hành hạ hình
hài
Thảo Hương bàng bạc mỗi đêm khuya
chong đèn tương tư với loài ma tương lai

Những con ma tóc dài đến eo thì thâm hạ lưu
trường mị
Thảo Hương đâu từ những hạ lưu thổi về quanh
năm
Mùi thơm của con sông làm cho cả đời thằng
con trai lêu lổng trắng rắm
Cái mùi khăm khăm hổ thảm tịch liêu
Những con điều đứt chỉ bay lộng trời thực khí
có cục trùng dương tưởng tượng
Những bài thơ sinh sau đẻ muộn
Những đóa hoa đến muộn hơn cả những hoa
hướng dương
Thảo Hương lọt từ những câu kinh thời xưa từ
vùng sa mạc Vu Điền và Kế Tân
thổi về hiu hắt mấy chục thế kỷ ly hương
hương hạ phương Tây nam suốt năm trăm trọc.
Mùi thơm của con sông đầu độc
Thảo Hương xoáy tròn tròn ốc
Thảo Hương thượng phương mây lạ vẫy vùng
Hai con ngỗng trắng trên sông Cửu Long
Thời thơ ấu hái bần chấm muối ở Cù Lao Rồng
Lớn lên đi đứng lừng khùng lêu lổng
Tháng ngày ngựa quên đường cũ
Từ Vu điền qua Kế Tân cả vùng Tân Cương lưu
lạc
Ngồi tham thiền nhập định chỉ thấy gái trần

trường nhảy múa tóc đen
Mùi tóc bay mùi sông Thảo Hương bay hương
đương nguyệt tận
Tinh cầu tàn lọng mây hiện mười phương
Thảo Hương Thảo Hương mười sáu năm trường
Mùi con gái hươu nai bộ lạc
Những con lạc đà âm thầm chở kinh Phật băng
qua sỏi đá
Cù Lao Rồng ngày tháng phôi pha
Hương Thảo trôi đi Thảo Hương ở lại
Tên một người con gái tương lai
Không hề gặp trong đời
Mà ngày mai sẽ tới
Những phù chú âm binh Ân Tô Rô Tô Rô Tất
Rị
Thảo Hương sinh tử bất quan hoài
Om tare tuttare ture svaha
Tôi hô thần chú cho Tara xuất hiện
Thảo Hương ta ra bên sông chơi
Thời oanh liệt thơ bay rợp miếu
Mai Thảo buồn sát na phiêu diểu
Nghiêm Xuân Hồng đan dệt quang minh lưới
điên tịch liêu
Ngày xưa thi sĩ thả diều
Hồn phách hoang liêu cộp trắng ngủ dưới hiên
chùa

Nghe kinh kệ một đêm thành mè đen sư cụ
Những trái mù u của thời bé nhỏ
Những bông cây sao rớt rụng hàng ngày
Mỗi chiều đi tắm sông
Chơi với những con cua con còng sơ sinh từ đất
phù sa Tây Tạng
Đông phương nhập Tây phương khởi
Bắc phương khởi Nam phương nhập
Hương Thảo nhập Thảo Hương khởi
Quê Hương khởi Thảo Hương nhập
Những bài thơ vẫn phải sinh sau để muộn
Chữ nghĩa thi nhân mỗi ngày đen đúa
Hai con ngỗng trắng lội bên cạnh Cù Lao Rồng
Chánh Vì Vương xuất hiện ở Nam Phương
Thiên hạ đồn chuyện mù u tôi không bao giờ
hiều được
Một buổi chiều người lạ bán ngỗng bên cồn
Máu đỏ cả một dòng sông Cửu Long dạo đó
Ngỗng biến mất
Tuổi thơ của thằng nhỏ cũng không còn
Những ngày héo hon ngó mòn con mắt cũng
không thấy được ngỗng trời
Tha phương cầu thực đất khách rã rời
Mùi thơm của con sông chiều nay hiện tới
Thảo Hương bông tím lục bình trôi nổi
Hàng hà sa số những sao rơi đầy trời

Những bài thơ sinh sau đẻ muộn
Những bài thơ tinh tú
Những bài thơ đi trước con sông thần thông phù
chú
Những bài thơ động
Biến động phổ biến động
Những bài thơ khởi
Biến khởi phổ biến khởi
Những bài thơ dừng
Biến dừng phổ biến dừng
Những bài thơ chán
Biến chán phổ biến chán
Những bài thơ hồng
Biến hồng phổ biến hồng
Những bài thơ kích
Biến kích phổ biến kích
Thơ nhập thần khởi
Thảo Hương nhập nhật nguyệt khởi
Gió mùa xuân tới
Bầy thỏ bơ vơ
Án Tô Rô Tô Rô
Thơ tha hồ rụng
Em đâu rời đèn đỏ cả đêm
Trăng mười sáu ngựa quên đường cũ
Từ Vu Điền Kế Tân tôi trở về đây làm lữ

Những bài thơ buồn vô nghĩa
Thị tứ Los Angeles hoàng hôn những
cột dây đèn những hàng cây thốt nốt
Bài thơ nằm yên không động đậy
Trời thực khí bầy chim ngủ muộn
Mùi thơm của những con sông
Con ngỗng trời bay mất
Cửa đóng luôn ba mùa đông
Quán đỉnh thượng hồng

SƯƠNG MUỐI

Sương muối bay trắng đồng
Bềnh bồng mây rụng bông
Hiu hiu kè gió thổi
Buồn nhè nhẹ trôi sông

THỨC KHUYA

Thức khuya trời rạng đông
Triều nước lớn qua sông
Giật mình quên đóng cửa
Trên đôi: phong đỏ hồng

TRÔI

Tất cả đều trôi đi
Chuyện xưa không còn gì
Mây chiều bay lữ lượt
Nói năng nữa mà chi

CON GÁI

Càng xa càng mộng lung
Tới gần vẫn lạ lùng
Nhắm mắt sao lạ quá
Mở ra: ồ không cùng

TÔI CHẾT

Tôi chết đi hôm nào
Sực tỉnh dậy trên cao
La đà bay phất phưởng
Đạp nhẹ đuôi sao phướn

Tôi sống lại mai sau
Ngồi nhập định non cao
Biệt tích mười phương hướng
Múa ca cùng chim phượng

NƯỚC CHẢY

Nước chảy trong buồng tắm
Trời run rẩy căm căm
Trộm nhìn em mặc áo
Hương ủ thom đêm rằm

HÔM NAY

Hôm nay là hôm nào
Thôi đừng hỏi tại sao
Phép lạ đập vào cửa
Bông súng nở trắng phau

SÁNG

Sáng dậy em tưới cây
Tan sở về ngó mây
Cầu thang bước thon nhỏ
Cửa bật mở cuối ngày

THẦN THƠ

Thần thơ rồi thần thờ
Lặng lẽ ngồi hong thơ
Mưa đìu hiu thôn vắng
Bay đi những mộng hò

CHỈ CẦN

Chỉ cần một ý tưởng:
Khắp vũ trụ mười phương
Sáng bừng lên vô lượng:
Thiên tiên hiện đầu giường

CHIÊM BAO

Đêm mưa nằm chiêm bao
Thấy em khóc nghẹn ngào
Bàng hoàng chợt tỉnh giấc
Rồi mơ thấy kiếp sau

Phố Đà Lạt mưa ngâu
Qui vàng nở rực màu
Dăm ba nàng thơ thẩn
Hường đỏ thắm anh đào

Em ngồi cạnh bờ ao
Thòng chân xuống trắng phau
Em liệng hòn cuội nhỏ
Nước động xoáy dạt dào

Gió xôn xao rú gào
Thổi hất tung khuy áo
Phơi núm vú đỏ au
Em thẹn thùng kêu đau

Rồi bật khóc cúi đầu
Chẳng thềm nói một câu
Bất thần anh tỉnh giấc
Nghe mưa rớt qua cầu

Một hôm nào mưa rào
Biển chiều mới gặp nhau
Chiều xa xưa hoang vắng
Càng nhìn nhau im lặng

Bên kia đồi không nắng
Tiếng dương cầm vắng vắng
Một người khóc trong mưa
Thôi chẳng còn nhau nữa

Dầu hẹn nhau lần nữa
Kiếp nào như đêm xưa...

SÁNG

Sáng sớm thức dậy
Ai nằm bên cạnh

Trời thực nhiều mây
Mưa đêm vừa tạnh

Cây là ước xanh
Mộng đỏ đầu cành
Rung nhẹ thiên thanh

Sáng này như hôm ấy
Bánh xe nghiêng đường rầy
Buồn xưa vùng chổi dầy
Ngỡ đập tắt lâu nay

Chẳng muốn nói gì nữa cả
Đóng lại cửa phòng thấy lạ
Nhớ nhau thì gặp nhau
Không nhớ nữa quên mau

Nhảy thẳng vào sự việc
Chẳng có gì đáng tiếc
Sự việc lớn lao nhất
Là hiện tiền tịch diệt

SỐNG CHẾT

Sống không ai nói
Chết chẳng ai lo
Sinh tử ô chuyện nhỏ
Thương khóc chi lắm trò

HÍT THỞ

Hít vô mặt trời mọc
Thở ra hồn bích ngọc
Hít vô trăng mười sáu
Thở ra rừng đại lộc

Từ trông trái nhận thấy
Tự trông trái lắng nghe
Tịch diệt liền tại đây
Xuân dậy giữa trưa hè

THỜI GIAN

Hôm qua vẫn trở lại
Đã vắng là hôm nay
Ngày mai là hiện tại
Hiện tại chết mỗi giây

Mỗi giây mất một đời
Cái gì vừa vụt tới
Liệng bay đi tức thời
Em đâu rồi em ơi

NGƯỜI BƯỚC

Người bước đi yếu điệu
Tôi lên ngó nhìn theo
Ban trưa buồn thiu thiu
Xe tắt máy bên đèo

XANH MƯỚT

Xanh mướt rừng cây ở dưới sông
Một bước chân đi trăm chiều mộng
Một người sống lại đêm trăng mới
Một thoáng nhìn lên triệu sáng hồng

ĐỒNG DAO CHO LOÀI NGƯỜI

I.

Chợ tàn ngó cá lia thia
Bầy chim bạc má bay lia giang đông
Thượng phương mông nắng cầu vòng
Thương nhau thì đợi đất đồng trở bông

II.

Đêm đêm nàng vẫn chờ chồng
Lia thia trong chấu vẫn không cạn bèo
Con tàu ở lại bên neo
Bầy chim bạc má bay vèo rạng đông

III.

Nhớ thương ngôi chếp thơ chồng
Sớm hôm kinh kệ vẹn lòng chăm tu
Đời người chỉ một tu du
Búng tay một cái sương mù đã tan

IV.

Bầy chim bạc má gọi đàn
Thương nhau gặp lại trên ngàn đỉnh cao
Trở về Đà Lạt ngó đào
Ghé thăm Liên Chiêu thuở nào yêu nhau

V.

Ngày xưa cùng hát đồng dao
Nhìn nhanh liếc trộm dạt dào phong sương
Sau này gặp lại lạ thường
Cùng nhau về một con đường biển đông

VI.

Mái nhà kê cạnh ven sông
Bốn mùa nước chảy xuôi dòng thả bóng
Lầu cao phơi áo cho chồng
Đứng im nhìn gió thổi phồng mộng mơ:
“Có chồng mà lại được thơ
Kiếp sau lần nữa xin chờ anh thôi...”

LẠI CHO MANDELSTAM

Con én đui đậu ngay chỗ nằm
Con én mù bay rạp đầu năm
Én đui về lúc đám ma đi
“Lời muốn nói đã quên đạo ấy”
Có người vội chết lúc xuân thì

Hồn én đui trở về sông Neva
“Hôm chủ nhật phố phường hoang vắng quá
Ngày ngáp hở như đoạn thơ ngắt quãng”
Móng ngựa mờ phản hiện bóng linh xa

“Ta sẽ gặp nhau phố cũ hện hò
Dường như đã chôn mặt trời nơi nọ
Móng ngựa rung rinh những ngày xưa đó”
Mặt trời đen chim sẻ càng hát nhỏ

“Bầy ngựa chết dọc hàng trên đại lộ
Nhà xác xông mùi lên vùng diêm phố
Đèn cây còn cháy buổi trưa ngày giỗ”

Môi máy động người nằm yên dưới mộ

Hồn én đui trở về sông Neva
Con én đui đậu ngay chỗ nằm
Con én mù mới chết đầu năm

THƠ HÖLDERLIN

HOÀI TƯỞNG (ANDENKEN)

 Gió đông bắc thổi
 Luồng gió được tôi yêu thương nhất trong các
 luồng gió
 vì nó hứa hẹn thần trí nẩy lửa
 Và chuyến hải hành tốt đẹp cho những thủy thủ
 Thôi, bây giờ hãy lên đường và đón chào
 Dòng sông Garonne kiêu diễm
 Và những khu vườn ở Bordeaux
 Mà nơi đó trên bờ sông dốc lệch
 Lối đi tuột xuống, nơi đó con suối nhỏ
 Chảy đổ rót sâu vào dòng sông, nhưng ở trên
 kia

Một cặp giai ngẫu quý phái
Những cây sồi và những cây bạch dương bạc
trắng, đang đứng nhìn ngó xa vời
Vẫn còn tơ tưởng dịu dàng trong tôi và còn thấy
lại bao nhiêu
Những chóp cây rộng lớn của rừng cây du
Nghiêng cúi trên nhà máy xay lúa
Nhưng trong sân vườn có một cây sung mọc lên
Mà nơi đó vào những ngày lễ
Những người đàn bà da nâu rám nắng rảo bước
Trên mặt đất mềm mượt như tơ lụa,
Vào thời tiết tháng ba
Khi ngày và đêm đều dài bằng nhau
Khi trên con đường nhỏ chậm rãi thông dong

Nặng trĩu những hoàng mộng
Lướt nhẹ ngọn gió hiu hiu ru ngủ

Thôi, hãy trao cho tôi
Một chén rượu thơm ngát
Tràn trề ánh sáng đen sẫm
Để tôi được an nghỉ và rồi
Được ngủ ngon lành dưới bóng mát râm
Không nên
Là không hồn trống vắng
Những suy tưởng tử sinh. Tuy nhiên cũng nên
Nói chuyện thì thầm với nhau và nói lên
Những gì trái tim muốn nói, nên nghe nhiều
điều kể lể về những ngày yêu đương.
Và về những sự nghiệp đã thành tựu.

Nhưng những bạn thân của tôi bây giờ ở
đâu? Bạn Bellarmin

Với kẻ đồng hành của anh ấy? Nhiều người
Lưỡng lự rụt rè lên đường trở về suối nguồn;
Thực thể, niềm sung mãn tràn trề bắt đầu ở
Trong biển cả - Họ, những kẻ ấy,
Giống như những họa sĩ phối hợp
Sắc đẹp của mặt đất và không tránh né rẻ rúng
Chiến tranh vẫy cánh và sống trọn
Cả năm dài cô độc, dưới
cột buồm không lá, nơi chôn mà đêm tối không
bị xuyên chiếu rực ngời
Bởi những ngày lễ lớn của thị trấn
Bởi nhạc vũ nhảy múa của dân cư địa phương.
Thôi, bây giờ quay mặt hướng về dân đất Ấn độ
Họ đã lên đường,

Nơi đó, nơi mà đỉnh chóp lộng gió
Nơi những đồi núi trông nho mà từ đó
Sông Dordogne chảy xuống,
Cùng với dòng sông Garonne xinh đẹp rạng rỡ
Và cùng nhau dòng nước chảy tuôn ra xa khơi,
thênh thang như biển cả
Nhưng biển cả cru mang chấp nhận và ban bố
cho trí nhớ, và
Tình yêu, cũng thế, vẫn còn đôi mắt nhìn ngấm
trùng trùng,
Song, chỉ có những thi nhân mới phôi dựng lại
những gì còn tồn tại...¹

¹ Hoelderlin, xuân 1803.

Phạm Công Thiện dịch từ nguyên tác chữ Đức, *Andenken*,
(định bản trong *Hoelderlin, Werke und Briefe*, cuốn I, trang
194-196).

... TỪ CÕI XA XÔI
(WENN AUS DER FERNE...)

THƠ HÖLDERLIN

Khi từ cõi xa đôi ta chia cắt
Em còn anh nhận ra trong khoảnh khắc
Dĩ vãng, hỏi người san sẻ cơn đau!
Còn gọi cho anh thoảng chốc ngọt ngào,
Thì nói đi, nàng đợi anh thế nào?
Sau những tháng ngày rùng rợn tối đen
Gặp lại nhau vườn xưa nơi hò hẹn?
Xin ven sông cõi uyên linh nguyên thủy.
Em phải nhận, có chút gì tuyệt nhi
Trong thoảng nhìn anh ngó vọng phương xa
Mất đảo quanh một lần vui sướng lạ,
Anh, kẻ ít nói, người thường lộ vẻ
Âm u buồn. Phút giây trôi quá lẹ?
Sao hồn em còn lặng lẽ tin rằng

Có thực em đã cách xa anh hẳn?
Vâng, xin nhận rằng em vẫn của anh.
Thực vậy! như anh muốn giữ trung thành
Trong trí nhớ em những gì anh viết,
Những tờ thư kể bao điều anh biết,
Giống anh, em kể hết chuyện qua đi.
Xuân đã rồi? Hè nhi? Chim họa mi
Hót ngọt lịm sống chung bầy chim khác,
Bụi rậm gần, mùi hương cây ngào ngạt
Phảng phất chung quanh đôi ta bàng bạc.
Những đường nắng, bụi bờ và bãi cát,
Ta giẫm chân, làm cho thêm lạ thường
Hay uất hương, đồng thảo, bông cảm chường.
Trên tường lũy lá trường xuân xanh, xanh
Huyền phúc đẹp đường cao thường gặp anh,
Sớm tối chiều đôi chúng mình kẻ lẽ,
Ngó nhìn nhau ôi sao quá đê mê.

Trong vòng tay em, chàng trai sống dậy,
Kẻ bị bỏ rơi đến từ đồng rẫy,
Nơi chàng trở cho em, lòng nặng sầu,
Song những địa danh nơi chốn khó vào,
Chàng giữ nhớ tất cả miền diễm tượng
Những hải tần diễm tuyệt, chốn em thương,
Trở bông rộ sắc nơi chốn quê hương
Hoặc chỗ kín, từ trên cao mũi đá,
Nơi mình được nhìn biển cả bao la,
Song chẳng ai muốn thế. Xin thứ thương
Và nhớ tưởng nàng, kẻ còn sung sướng,
Vi ngày huyễn hoặc rạng chiếu em anh,
Bắt đầu thố lộ hoặc tay siết mạnh,
Em với anh làm một. Ôi! Chao ôi!
Những ngày thơ mộng đã đi qua rồi.
Rồi sau đó là hoàng hôn đen tối.
Anh quá cô đơn cõi đời diễm ảo,
Anh thường ứng nói thế, anh yêu dấu!
Mà có điều chi anh không biết, dấu...

Phạm Công Thiện dịch

(dịch từ nguyên tác chữ Đức bài *Wenn sus der Ferne* in trong *Hoelderlin, Werke und Briefe*, cuốn 1, trang 265 – 266 do F. Beissner và J. Schmidt san định, nxb. Insel, Frankfurt am Main, 1969.)

Tái bút: Hoelderlin làm bài thơ trên vào lúc đã đi vào cơn điên loạn thiêng liêng, bài thơ viết khoảng năm 1806, theo thể điệu cổ thi Alcaic của Hy Lạp, và Hoelderlin chỉ viết bài thơ đến câu cuối dang dở ở trên. Nhân vật nữ trong bài thơ chính là Diotima, tức là Suzette Gontard, người đàn bà có chồng mà Hoelderlin đã yêu đương trọn vẹn suốt đời, nàng chết vào năm 1802 và Hoelderlin đã điên trước đó chừng một vài năm. Người đàn ông trẻ tuổi trong bài thơ hiển nhiên chính là Hoelderlin. Trong thời gian ở Frankfurt và Homburg, Hoelderlin đã làm rất nhiều bài thơ về Diotima (ẩn danh của Suzette Gontard), nhưng chỉ có bài thơ dịch trên thì Hoelderlin mới tự đồng hóa với Diotima và đề nâng khê thăm lên tiếng (Hoelderlin, *Werke und Briefe*, cuốn III, trang 158). Bài thơ trên cũng là một trong một số ít bài thơ trong thời kỳ điên loạn mà Hoelderlin vẫn còn giữ được ngôn ngữ thiên tài đặc biệt, ảo tàng, diệu vợi, diễm tuyệt của riêng mình một cõi hắt hiu....

P.C.T

MỤC LỤC

XANH.....	15
CUỐC	16
ANH SẼ HIỆN	17
BUỒN	19
MỘNG	20
ĐI.....	21
CÓ CON BƯỚM.....	26
RẠN.....	28
NGÀY	29
THƠ.....	30
ĐÊM	31
TÔI CHỜ	35
SẦU CA CHO MARINA TSVETAYEVA	37
NHỮNG GÌ.....	40
TÔI KHINH BỈ	41
MỠI BƯỚC.....	44
MỘT CHÚT MÂY	45
BÔN BA.....	47
THƠ CHO KHOẢNG TRỐNG	48
TRƯỜNG GIANG MỸ THO.....	54
THƠ CẦU ĐẢO.....	60
HỒN MA VAN GOGH	60
THI KỆ MẬT NGÔN	64
TẤT CẢ.....	68
BƯỚM.....	71

TÃRÃ	73
CỦA AI	75
NHỮNG NGÀY	76
HƠI THỞ	77
ỨNG HIỆN	79
XIN GỌI	80
TUỔI ĐẠI	81
SẮM THI	82
TÌNH LỄ	83
NƠI ĐÂY	84
CHỢ CHIỀU	85
LY HƯƠNG	86
XA XÃM	87
THƠ CHO NGUYỄN DU	88
SỚM DẬY	89
NHỮNG NGÀY THÁNG CÒN LẠI	90
PHỐI THI	91
BÌNH THƯỜNG	92
THỊ HIỆN	93
SÁNG TỎI	94
LAU CHÙI BÀN GHẾ	95
GIẢ THUYẾT	96
TUỔI NHỎ	97
CHỢ TRỜI	98
THƠ CHO HÀN MẶC TỬ	99
NHẬT DỤNG	100
THÀNH SỰ	101
DIỆU PHÁP LỤC TỬ	103
HAM MUỐN	104

SÀU THI.....	105
CHO MỘT THI SĨ ĐIÊN.....	105
ĐÔN HOÀNG.....	109
TRÀ CÚ.....	110
THỦ LÃNG NGHIÊM KINH.....	112
LÊN ĐƯỜNG.....	113
PHƯƠNG PHÁP.....	118
THƠ CHO NGUYỄN DU.....	119
GẶP LẠI.....	120
NÚI TRỒNG.....	121
TỊCH DIỆT.....	122
NHÌN TRỜI.....	123
BÔNG SỨ.....	124
PARIS.....	125
KHÔNG GÌ CẢ.....	126
NHẬT KÝ.....	127
CÓ MỘT BÀI THƠ.....	128
MƯA.....	129
MỘT CHIỀU NÀO ĐÓ Ở.....	130
CALIFORNIA.....	130
THƠ CHO MANDELSTAM.....	132
TRỞ VỀ.....	133
THI HỨNG.....	134
VỀ CHÙA.....	135
NHẤT THIẾT.....	136
TÀNG KINH CŨ.....	137
NHƯ THỊ.....	138
BÁM RỄ.....	139
NĂM.....	140

LẠI MỘT GIAN PHÒNG	141
TRƯỜNG CA CÙ LAO RỒNG.....	143
SƯƠNG MUỐI	149
THỨC KHUYA.....	150
TRÔI.....	151
CON GÁI.....	152
TÔI CHẾT.....	153
NƯỚC CHẢY	154
HÔM NAY.....	155
SÁNG	156
THẦN THỜ	157
CHỈ CẦN	158
CHIÊM BAO.....	159
SÁNG	162
SỐNG CHẾT.....	164
HÍT THỞ.....	165
THỜI GIAN	166
NGƯỜI BƯỚC.....	167
XANH MƯỠT	168
ĐỒNG DAO CHO LOÀI NGƯỜI.....	169
LẠI CHO MANDELSTAM.....	172
THƠ HÖLDERLIN	175
HOÀI TƯỞNG.....	175
... TỪ CỘI XA XÔI.....	180

TRÊN TẤT CẢ ĐÌNH CAO LÀ LẶNG IM

Phạm Công Thiện

Chịu trách nhiệm xuất bản:

ĐỖ THỊ PHẤN

Chịu trách nhiệm nội dung:

TRÚC PHƯƠNG

Biên tập:

NGÔ LIÊM KHOAN

Sửa bản in:

HẠNH VIÊN

Trình bày bìa & kỹ thuật vi tính:

Vườn Hạnh

NHÀ XUẤT BẢN VĂN HÓA SÀI GÒN

90 Ký Con, Phường Nguyễn Thái Bình, Q. 1. TP. HCM

Liên kết thực hiện:

Thư Quán HƯƠNG TÍCH

308/12 Nguyễn Thượng Hiền, Q. Phú Nhuận, TP. HCM

In số lượng 1000 cuốn, khổ 13.5 x 20.5 cm, tại Xí nghiệp In Fahasa, 774 Trường Chinh, Q. Tân Bình, TP. HCM.

Số đăng ký kế hoạch xuất bản: **65-2009/CXB/149-01/VHSG**

In xong và nộp lưu chiểu: tháng 5/ 2009.